

Sygn. akt VIII U 1851/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił K. G. (1) od dnia 1.07.2013r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy związku z wypadkiem przy pracy.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15 października 2013 r. wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Brak jest zatem podstaw prawnych do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem.

/decyzja k. 490/491 akt ZUS/

Wnioskodawca K. G. (2) uznał powyższą za krzywdzącą i w dniu 20 grudnia 2013 r. złożył odwołanie.

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 30 stycznia 2014 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, te same argumenty, które wskazał w decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 7/

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. (1) urodził się (...) Ma wykształcenie zasadnicze. Z zawodu jest elektromechanikiem samochodowym. W tym zawodzie pracował od 1988r. Następnie - prowadził działalność gospodarczą – sklep z mrożonkami. Od 1994 r. rozszerzył działalność o export i import odzieży. Działalność gospodarczą prowadził do wypadku w 1996 r. Obecnie nie pracuje.

/bezsporne, zeznania wnioskodawcy – k. 111/

Ubezpieczony posiada orzeczenie o **umiarkowanym stopniu** niepełnosprawności wydane w 2016 r. na okres trzech lat.

/zeznania wnioskodawcy – k. 111/

W **dniu 12 sierpnia 1996 r.** wnioskodawca uległ wypadkowi w pracy w wyniku, którego nastąpił uraz czaszkowo – mózgowy, uraz klatki piersiowej, złamanie żebra, złamanie lewego obojczyka, rana cięta przedramienia.

/bezsporne/

W okresie od **9 maja 1997 r. do 31 grudnia 2003 r.** wnioskodawca pobierał rentę z tytułu **całkowitej** niezdolności do pracy w związku wypadkiem przy pracy.

/bezsporne/

Od **1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2013 r.** ubezpieczony pobierał rentę z tytułu **częściowej** niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

/bezsporne/

Wnioskodawca w dniu 6 czerwca 2013 r. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek – k. 461 akt ZUS/

Lekarz Konsultant ZUS rozpoznał u wnioskodawcy organiczne zaburzenia osobowości, reakcję sytuacyjną depresyjną. Lekarz konsultant wskazał, że w początkowym okresie ubezpieczony pobierał świadczenie z powodu padaczki, w późniejszych czasach zaczęto rozpoznawać u badanego organiczne zaburzenia osobowości. U wnioskodawcy nie stwierdził występowania zaburzeń zachowania, istotnych zaburzeń afektywnych. Badany w normotymii. Bez objawów psychotycznych, cech otępienia. Skłonność do wzmożonej drażliwości, bez towarzyszących temu zaburzeń zachowania nie powodują istotnego upośledzenia funkcjonowania orzekanego. Aktualny stan psychiczny ubezpieczonego nie powoduje niezdolności do pracy.

/opinia specjalistyczna lekarza konsultanta – dokumentacja medyczna – k. 22 – 26/

Lekarz orzecznik orzeczeniem z dnia 17 lipca 2013 r. wskazał, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Rozpoznał u badanego zaburzenia osobowości, reakcję sytuacyjną przygnębienną, stan po urazie głowy i mnogich urazach szkieletu w 1996 r., padaczkę w remisji napadów, przerost prostaty w wieloletniej obserwacji w kierunku schorzenia nowotworowego.

/orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 465 akt ZUS, opinia lekarska - k. 27 – 28 dokumentacja medyczna /

Decyzją z dnia 9 września 2013 r. ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 czerwca 2013 r. odmówił K. G. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, gdyż orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 17 lipca 2013 r. ubezpieczony nie został uznany za niezdolnego do pracy.

/decyzja – k. 467 akt ZUS/

Ubezpieczony złożył sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS i przywrócono mu prawo do wniesienia sprzeciwu po terminie.

/sprzeciw – k. 29 – 32 dokumentacji medycznej/

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15 października 2013 r. ustalono, że K. G. (1) nie jest niezdolny do pracy. Komisja rozpoznała u badanego zaburzenia osobowości, reakcję sytuacyjną przygnębienną, stan po urazie głowy i mnogich urazach szkieletu w 1996 r., padaczkę w remisji napadów, przerost prostaty w wieloletniej obserwacji i diagnostyce.

/orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS – k. 486/487 akt ZUS, opinia lekarska – k. 36 – 38 dokumentacji medycznej/

Sporną decyzją z dnia 27 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił K. G. (1) od dnia 1.07.2013r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy związku z wypadkiem przy pracy.

/decyzja k. 490/491 akt ZUS/

Wnioskodawca cierpi na, przebyty w 1996 r., uraz czaszkowo – mózgowy ze kluczeniem pnia mózgu obecnie z obawami reflektorycznego niedowładu lewostronnego bez ograniczenia sprawności ruchowej, padaczkę z napadami uogólnionymi maksymalnymi. W obecnie przeprowadzonym badaniu neurologicznym stwierdzono u badanego utrzymujące się po urazie czaszkowo-mózgowym w 1996 r. objawy niedowładu reflektorycznego lewostronnego, nie powodujące istotnego ograniczenia sprawności ruchowej. Ubezpieczony jest leczony na padaczkę. Ostatni napad miał jak twierdzi ubezpieczony w lipcu 2012 r. Obecnie skarży się na dolegliwości bólowe kręgosłupa l-s co jest nową okolicznością w sprawie. Z neurologicznego punktu widzenia, przy ocenie sprawności ruchowej badanego, brak jest podstaw do orzekania długotrwałej niezdolności do pracy, zgodnej z posiadanym poziomem kwalifikacji zawodowych. Z powodu padaczki badany nie jest zdolny do wykonywania pracy na wysokości, przy maszynach w ruchu ciągłym, przy środkach żrących i parzących. Wnioskodawca nie może prowadzić pojazdów mechanicznych. Poza tymi stanowiskami, ubezpieczony jest zdolny do pracy na innych stanowiskach, zgodnych z posiadanym poziomem kwalifikacji zawodowych. Wnioskodawca jest zdolny do pracy.

/opinia lekarza biegłego z zakresu neurologii dr n. med. J. Z. – k. 31 – 32/

W badaniu psychologicznym stwierdzono u wnioskodawcy zaburzenia sprawności procesów poznawczych i czynności wykonawczych powstałe na skutek zmian organicznych w mózgu, objawy wzmożonej labilności emocjonalnej z tendencjami do reakcji depresyjnych, głównie na skutek powyższych zmian. Stwierdzono, że w/w zaburzenia w istotnym stopniu zakłócają codzienną aktywność.

/opinia lekarza biegłego specjalisty neuropsychologa dr L. S. – k. 36, pisemna opinia uzupełniająca – k. 50/

Wnioskodawca cierpi na organiczną chwiejność afektywną. W 1996 r. ubezpieczony, w wyniku wypadku komunikacyjnego, doznał m.in. stłuczenia pnia mózgu. Jest pod opieką psychiatry z powodu stanu depresyjnego u osoby z organicznym uszkodzeniem (...). Wnioskodawca jest leczony systematycznie również w 2012 r. i 2013 r. w trakcie osadzenia w ZK z powodu organicznych zaburzeń osobowości. Obecnie ubezpieczony jest prawidłowo zorientowany we wszystkich kierunkach, skarżył się na kłopoty z pamięcią, koncentracją uwagi, zaburzenia nastroju i rytmów dobowych. Badanie neuropsychologiczne ujawniło istotne dla codziennego funkcjonowania zaburzenia sprawności procesów poznawczych i czynności wykonawczych na skutek organicznych zmian w ośrodkowym układzie nerwowym i objawy wzmożonej labilności emocjonalnej. Objawy te jak wynika z załączonej dokumentacji medycznej trwają nieprzerwanie i występowały w 2013 r. W związku, z czym należy uznać, że częściowa niezdolność do pracy wnioskodawcy w związku z wypadkiem przy pracy trwa nadal do czerwca 2017 r.

/opinia lekarza biegłego z zakresu psychiatrii K. K. – k. 33 – 34, 40 – 41, pisemna opinia uzupełniająca – k. 52/

Wnioskodawca cierpi na zespół psychoorganiczny pourazowy pod postacią organicznych zaburzeń osobowości i organicznej chwiejności afektywnej, oc jest wynikiem i konsekwencją, doznanego , w 1996 r. w wyniku wypadku komunikacyjnego m.in. stłuczenia mózgu. Od 1999 r. wnioskodawca jest leczony psychiatrycznie ambulatoryjnie z powodu zaburzeń depresyjnych u osoby z organicznym uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego . W latach 2012 – 2013, w trakcie osadzenia w zakładzie karnym, również leczony psychiatrycznie z powodu organicznych zaburzeń osobowości. Obecnie u badanego występują zaburzenia pamięci, koncentracji uwagi, zaburzenia nastroju. Badanie neuropsychologiczne wskazało na, istotne dla codziennego funkcjonowania, zaburzenia sprawności procesów poznawczych i czynności wykonawczych na skutek organicznych zmian w (...) i objawy wzmożonej labilności emocjonalnej. Wymienione objawy trwają nieprzerwanie i były obecne również w 2013 r. Z powodu nasilonych organicznych zaburzeń psychicznych wnioskodawca jest **częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do czerwca 2017 r.** Stwierdzona częściowa niezdolność do pracy trwa nadal. Niezdolność do pracy ma związek z wypadkiem przy pracy ubezpieczonego.

/opinia lekarza biegłego z zakresu psychiatrii G. P. – k. 64 – 66, pisemna opinia uzupełniająca – k. 104/

W badaniu psychologicznym ustalono, że w osobowości K. G. (1) stwierdzam występowanie:

- stanów obniżonego nastroju, depresyjnych o znacznym nasileniu, - skłonności do koncentracji na dolegliwościach somatycznych,
- skłonności do chwiejności emocjonalnej,
- stanów niepokoju,
- tendencji do ograniczania kontaktów interpersonalnych, zachowań introwertywnych.

Nie stwierdzono tendencji do agrawacji lub dyssymulacji trudności osobowościowych. U K. G. (1) stwierdzono występowanie zaburzeń w zakresie percepcji wzrokowej, koordynacji wzrokowo ruchowej, zdolności grafomotorycznych, uczenia się werbalnego, oraz procesów uwagi na podłożu zmian organicznych w centralnym układzie nerwowym. Stwierdzono także obniżenie funkcjonowania pamięci bezpośredniej wzrokowej, których

przyczyną może być uszkodzenie centralnego układu nerwowego. Nie rozpoznano występowania zaburzeń w zakresie pamięci bezpośredniej słuchowej.

/opinia biegłego psychologa klinicznego G. J. – k. 96 – 98/

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie kolejnego dowodu z uzupełniającej opinii biegłego psychiatry z uwagi na to, że w sprawie zostały wydane opinie dwojga biegłych psychiatrów i uzupełniająca opinia dr P. z dnia 6 czerwca 2016 r., które, zdaniem Sądu, wyjaśniają wszelkie wątpliwości dotyczące stopnia naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy. Zdaniem Sądu, kwestia stanu zdrowia ubezpieczonego, została już dostatecznie wyjaśniona. Wniosek zmierza tylko do przedłużenia postępowania.

Należy zauważyć, iż Sąd dopuścił w niniejszej sprawie dowody z opinii biegłych neurologa, 2 psychiatrów, 2 psychologów. Opinie biegłych są ze sobą całkowicie spójne, wzajemnie się uzupełniają i w ocenie Sądu, dają wyczerpujący obraz stanu zdrowia wnioskodawcy. Należy zauważyć, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 nie publ). W ocenie Sądu, złożone do sprawy opinie nie zawierają żadnych braków i wyjaśniają wszystkie istotne okoliczności. Zaś kwestia ustalenia czy niezdolność do pracy ubezpieczonego ma związek z wypadkiem przy pracy, została w sposób wystarczający wyjaśniona w toku postępowania.

Tak więc, zdaniem Sądu, opinie wszystkich biegłych są rzetelne, wiarygodne, kompleksowo analizując stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy pod kątem zdolności do p[rac]y, a wynikające z nich wnioski są logiczne, konsekwentne, i znakomicie merytorycznie uzasadnione. Opinie nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Fakt, że wnioski orzecznicze, nie akceptuje organ rentowy nie może mieć, w tym wypadku, znaczenia. Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z biegłych, nie byłiby takiego zdania, jak strona.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego (wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002 roku I CR 562/74 LEX nr 7607; wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 roku I PKN 20/99 OSNP 2000/22/807).

W ocenie Sądu opinie biegłych są w pełni wiarygodne. Zostały sporządzone przez biegłych o specjalności właściwej z punktu widzenia dominujących schorzeń wnioskodawcy, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej oraz wyniki badań własnych wnioskodawcy. Biegły neurolog uznał skarżącego za zdolnego do pracy, zaś psychiatrzy uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do czerwca 2017 r. Biegli dokonali diagnozy schorzeń wnioskodawcy, ocenili jego wpływ na sprawność organizmu i zdolność do wykonywania pracy, odnosząc swoją ocenę do kwalifikacji zawodowych wnioskodawcy oraz związku przyczynowego z wypadkiem przy pracy.

Reasumując Sąd, oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii biegłych oraz podzielił jako przekonujące wnioski wypływające z ich treści. Opinie są rzetelne, sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą, w zakresie stanowiącym ich przedmiot.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. (Dz. U. 2015, poz. 1242, ze zm.) ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy.

Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do ustalenia wysokości świadczenia oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016, poz. 887 ze zm.) - art. 17 ust. 1 w/w ustawy.

W myśl **art. 12** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu (...) (Dz. U. z 2013r, poz. 1440 z późn. zm) niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się, stosownie do **art. 13 ust. 1**, stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W myśl zaś **art. 14 ust. 1** ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia m.in. daty powstania niezdolności do pracy, trwałości niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy z określonymi okolicznościami dokonuje lekarz orzecznik ZUS, od którego orzeczenia osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej ZUS.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy wobec stwierdzenia przez komisję lekarską, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Zasadność takiego stanowiska zakwestionował wnioskodawca.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe dało podstawy do uwzględnienia odwołania. Z opinii biegłych psychiatrów i pomocniczo z opinii biegłych psychologów wynika, iż odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Biegli w oparciu o dokumentację leczenia i bezpośrednio badanie jednoznacznie zdiagnozowali, iż stwierdzone schorzenia będące następstwem wypadku przy pracy, jakiego wnioskodawca doznał 12 sierpnia 1996 r., w obecnym stanie uzasadniają orzeczenie okresowej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej.

Opinie biegłych zostały doręczone zarówno wnioskodawcy, jak i organowi rentowemu ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do nich i złożenia ewentualnych pytań do biegłych.

ZUS zakwestionował opinie biegłych psychiatrów oraz psychologa.

Organ rentowy wskazał, że biegli podjęli swoje ustalenia w zakresie związku naruszenia sprawności organizmu z wypadkiem z dnia 12 sierpnia 1996 r. wyłącznie na podstawie związku czasowego i utrzymywania się dolegliwości (oraz niezdolności do pracy z tego powodu) od czasu wypadku. Natomiast w ocenie ZUS fakty medyczne nie potwierdzają tych ustaleń, a sam fakt przyznawania świadczenia w związku z wypadkiem do czerwca 2013 r. nie jest argumentem merytorycznym w tej sprawie.

W związku z powyższymi zarzutami Sąd dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego psychiatry i psychologa.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów podniesionych przez organ rentowy w stosunku do opinii biegłych. Zdaniem Sądu, biegli w oparciu o dokumentację medyczną, badanie przedmiotowe ubezpieczonego, precyzyjnie uzasadnili tezę, zgodnie z którą, badany jest częściowo okresowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w 1996 r.

W obecnym stanie zdrowia u wnioskodawcy można orzec częściową niezdolność do pracy okresowo od 1 lipca 2013 r. do 19 grudnia 2014 r. w związku z wypadkiem przy pracy. Data początkowa związana jest datą końcową pobierania przez ubezpieczonego świadczenia rentowego, a data końcowa wynika z tego, że ubezpieczony złożył kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w dniu 20 grudnia 2014 r.

Mając powyższe na uwadze, wobec zaistnienia podstaw do uwzględnienia odwołania Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt ZUS.